

Opdrachtgever:

Wonen Zuid
t.a.v. heer B. Huizinga
Postbus 400
6040 AK Roermond

Datum: 13 december 2018**Onderwerp:**

Rapportage Natuurwaardenonderzoek soortgericht vleermuis-, gierzwaluw- en huismusonderzoek
projectlocatie De Kemp te Roermond
(ons kenmerk: 18-306)

Opgesteld door:

De heer M.J.M Coenen

Geachte heer Huizinga,

Hierbij ontvangt u de rapportage inzake het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek, voor de projectlocatie De Kemp, te Roermond. Dit onderzoek is uitgevoerd als gevolg van de eerdere conclusies getrokken uit het Quickscanonderzoek van 15 februari 2018 (kenmerk 18-292) blijkt dat de te renoveren bebouwing mogelijk dienstdoet als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en broedlocaties herbergt en kan herbergen voor huismussen en gierzwaluwen.

Op grond van deze bevindingen is ons gevraagd dit nader te onderzoeken. De resultaten zijn hieronder uitgewerkt.

De onderzoekslocatie is in afbeelding 1 weergegeven.

Figuur 1: onderzoeksgebied en tevens projectlocatie De Kemp

Aanleiding

Het voornemen bestaat om de bestaande bebouwing planmatig aan te pakken voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen. Uit een quickscanonderzoek van Ecolybrium (Kenmerk 18-292, d.d. 15 februari 2018) blijkt dat de te renoveren bebouwing mogelijk dienstdoet als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en broedlocaties herbergt en kan herbergen voor huismussen en gierzwaluwen.

Onderstaand is beschreven wat dit onderzoek inhoudt, op welke manier dit onderzoek verricht wordt, welk tijdspad hiermee gemoeid is en wat de kosten zijn van een dergelijk onderzoek. De onderzoeksdata zijn in tabel 1 opgenomen.

Onderzoeksmethodieken

Vleermuisonderzoek

Om vast te stellen of er vleermuizen aanwezig zijn in de onderhavige renovatiewoningen is er middels 5 veldonderzoeken, uitgevoerd door 5 deskundige vleermuisonderzoekers in dienst van, of ingezet door Ecolybrium, in de zomer van 2018 onderzoek geweest naar de aanwezigheid van vleermuizen en onderzocht welke functies de woonwijk heeft voor vleermuizen.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van batdetectors. Het betreft hier batdetectors die uitgerust zijn met opnamefuncties. Lastig, in het veld, determineerbare soorten kunnen hiermee opgenomen worden en de pulsen kunnen vervolgens met behulp van software geanalyseerd worden tot op soortniveau. Het betreft hier batdetectors van Pettersson (type D240X) en een batlogger (Elekon).

De inzet van deskundigen en de uitvoering van het onderzoek zijn afgestemd met de voorgeschreven onderzoeksmethodiek vanuit het vleermuisprotocol. Hiermee is voldaan aan de wettelijk gestelde onderzoeksnorm voor dit onderzoek.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar het gebruik van de woningen door gierzwaluwen is uitgevoerd in de periode vanaf 15 mei tot en met 15 juli (datumgrenzen conform SOVON broedvogelmethode (SMP methode)).

Dit onderzoek is uitgevoerd ter plekke van de panden door te letten op in- en uitvliegende dieren, roepende dieren vanuit hun nestlocaties en door te letten op cirkelende dieren boven de woonwijk (indicatie dat deze wijk door die dieren bewoond wordt). Uit de Soortenstandaard Gierzwaluw (Dienst Regelingen, 2014) blijkt dat de optimale periode ligt tussen 1 juni en 15 juli. Hierbij is het van belang dat minimaal 2 rondes in juni en één in juli uitgevoerd worden. Dit onderzoek is, vanwege de omvang van de onderzoekslocatie door meerdere ecologen uitgevoerd en voldoet eveneens aan de richtlijnen vanuit het wettelijk bepaalde onderzoeksprotocol (gebundeld in het document onderzoeksprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus).

Huismus

Het onderzoek naar het gebruik van de woningen door huismussen is uitgevoerd in de periode tussen 10 maart en 20 juni (datumgrenzen conform SOVON broedvogelmethode (SMP methode)).

Dit onderzoek is uitgevoerd in de ochtend, waarbij gelet is op territoriaal gedrag, nest-bouwende dieren en door het letten op aanvliegbewegingen van de vogels met nestmateriaal en voedselpakketjes (voor jongen). Dit onderzoek is op 4 dagen uitgevoerd door in totaal 2 ecologen. Dit onderzoek voldoet eveneens aan de richtlijnen vanuit het wettelijk bepaalde onderzoeksprotocol (gebundeld in het document onderzoeksprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus).

Onderzoeksdata 2018

Soortonderzoek	Data en duur	Temp.	Wind	Weersomstandigheden	Opmerkingen*
<i>Vleermuizen</i>	2 mei 20.55-22.55uur	13°C	0 Bft.	Droog	3 man
	22 mei 21.25-23.35uur	20°C	2 Bft.	Droog, half bewolkt	4 man
	4 juni 21.35-23.45uur	19°C	0 Bft.	Droog	3 man
	29 juni 21.50-22.20uur	26°C	3 Bft.	Droog	4 man
	14 juli 03.45-05.55uur	25°C	2 Bft.	Droog	3 man ochtendronde
	11 aug. 21.00-23.00uur	21°C	2 Bft.	Droog	2 man
	5 sept. 23.00-01.00uur	20°C	0-1 Bft.	Droog	3 man
	13 sept. 21.00-23.00uur	20°C	0-1 Bft.	Droog	3 man
<i>Huismus</i>	16 maart	7°C	Nvt	Droog, half bewolkt	Ochtend, 2 man
	5 april	9°C	Nvt	Droog	Ochtend, 2 man
	12 april	11°C	Nvt	Droog, bewolkt	Ochtend, 2 man
	2 mei	6°C	Nvt	Droog	Ochtend, 2 man
<i>Gierzwaluw</i>	4 juni	Nvt	Nvt	Droog	Vroeg avond
	29 juni	Nvt	Nvt	Droog	Vroeg avond
	13 juli	Nvt	Nvt	Droog	Vroeg avond

Tabel 1: Onderzoeksgegevens per onderzochte soortgroep. * in totaal 25 manrondes vleermuisonderzoek (onderzoeksgebied onderverdeeld)

Onderzoeksresultaten

In figuur 2, en in de bijlage, zijn alle onderzoeksresultaten weergegeven die tijdens het onderzoek zijn waargenomen. In tabel 2 zijn de adressen opgesomd met daarin de aangetroffen soorten. Per soort(groep) zijn de resultaten hieronder beschreven.

Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Er zijn in totaal 13 vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld van gewone dwergvleermuizen. Hiervan zijn er 6 aangetroffen in te renoveren woningen, de overige 7 zijn aangetroffen in particuliere woningen. De adressen zijn in tabel 2 opgenomen.

De verblijfplaatsen bevinden zich ofwel in de spouwmuur, ofwel onder de dakpannen waar de dieren vermoedelijk eveneens de spouw inkruipen. Het gaat per verblijf om 1 tot 2 dieren.

Voorts zijn er in totaal 4 vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van de laatvlieger. 3 van deze verblijven zijn aanwezig in te renoveren woningen. De adressen van deze verblijfplaatsen zijn in tabel 2 opgenomen. Per verblijf is telkens één dier uitvliegend waargenomen. De dieren vliegen uit onder de nokpannen en onder de regengoot (bij de twee verblijven in de Jacob van Wassenaerstraat).

Tijdens de laatste onderzoeksrondte zijn alleen nog vleermuizen aangetroffen aan de Pastoor Adamsstraat (zuidgrens onderzoeksgebied) en de Bonairestraat. Daar was toen sprake van twee baltsende gewone dwergvleermuizen. Er zijn echter geen indicaties dat deze dieren ergens in de nabijheid verblijfplaatsen hebben.

Het overige onderzoeksgebied bleek gedurende deze periode geheel ongebruikt door vleermuizen.

Op grond van deze bevindingen kan geconcludeerd worden dat er geen baltsplekken/paarverblijven en winterverblijven aanwezig zijn in het onderzoeksgebied.

Gelet op de lage aantal vleermuizen kan geconcludeerd worden dat er nergens een kraamkolonie aanwezig is in de bebouwing.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van andere gebouwbewonende soorten vleermuizen zijn niet aangetroffen.

Foerageergebied en vliegroutes

Opgevallend is dat het aantal jagende dieren zeer beperkt is in het gebied. De meeste individuen die aangetroffen zijn foerageren zeer kortstondig op de plek waar ze uitgevlogen zijn, om vervolgens via diverse richtingen elders te gaan jagen.

De aangetroffen laatvliegers vliegen direct na uitvliegen diverse richtingen op om elders te gaan jagen. Het onderzoeksgebied biedt nauwelijks geschikt foerageergebied voor deze soort, omdat er geen opgaande begroeiing aanwezig is met grotere open graslanden waar de soort doorgaans jaagt. Eenduidige vliegroutes van vleermuizen zijn eveneens niet vastgesteld. De aangetroffen dieren vliegen via verschillende richtingen in het plangebied en vliegen in verschillende richtingen naar andere jachtgebieden buiten het onderzoeksgebied.

Andere soorten die het gebied gebruiken als foerageergebied zijn niet aangetroffen. Gelet op het nagenoeg ontbreken van optimaal jachtgebied is dit ook niet de verwachting.

Door de voorgenomen ingrepen treden effecten op ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de aangetroffen gewone dwergvleermuizen en laatvliegers. Deze zullen verstoord en vernietigd worden, wat betekent dat er in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing nodig is voor deze handeling. Ook is het treffen van mitigerende maatregelen benodigd. In de praktijk betekent dit dat er tijdelijke en permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd dienen te worden.

Per verblijfplek komt dit neer op 4 tijdelijke en 4 permanente voorzieningen. In tabel 3 en 4 wordt een overzicht gegeven van de overtredingen van verbodsbepalingen (tabel 3) en een overzicht van de mitigerende maatregelen (tabel 4).

Huismus

Er zijn in de hele wijk 131 nesten aangetroffen van de Huismus. De nesten bevinden zich allemaal onder de eerste rij dakpannen. Op de resultatenkaart (afbeelding 2) is de locatie van de nesten aangegeven. De nesten zijn zowel aan de voorzijden (straatkant) als aan de achterzijden van de woningen gemaakt. De meeste nestlocaties zijn aanwezig op plekken waar veel groene tuinen zijn. In deze tuinen zijn veel goed ontwikkelde hagen en enkele coniferen en lage struikjes aanwezig. Dit zorgt voor dekking, maar vooral als voedselvoorziening.

Van de 131 nesten zijn er 96 aanwezig in te renoveren woningen. De overige nesten zijn aangetroffen in particuliere woningen.

Door de renovatiewerkzaamheden kunnen en/of worden nestlocaties vernietigd worden van deze soort. In het kader van de Wet natuurbescherming dient hiervoor een ontheffing aangevraagd te worden. Het treffen van mitigerende maatregelen is eveneens benodigd. Dit heeft als gevolg dat er voor elke nestlocatie die verdwijnt een mitigatiefactor ligt van 2 nesten. In de toekomstige situatie dienen met dezelfde factor permanente verblijven aangeboden te worden. Dit kan door het aanbrengen van mussenvides geregeld worden.

Een overzicht van de wettelijke toetsing aan de verbodsbepalingen en een overzicht van de te mitigeren maatregelen is opgenomen in respectievelijk tabel 3 en 4.

Gierzwaluw

In het gebied is ondanks uitgebreid en gedegen onderzoek conform de voorschriften, geen enkele nestlocatie van de gierzwaluw aangetroffen.

Op twee plekken is eenmaal een invliegende gierzwaluw aangetroffen. Het betreft hier een invlieger aan de Kempweg 42 en de Celebesstraat 34. Bij de Celebesstraat verdwijnt het dier naast de regengoot onder de eerste dakpan van de zijgevel, terwijl de vogel aan de Kempweg onder de nokpan invliegt. Beide woningen zijn overigens particulier eigendom.

Effectbeoordeling en toetsing aan de Wet natuurbescherming

In tabel 3 zijn de effecten beschreven die optreden door de voorgenomen werkzaamheden.

Aangetroffen soorten	Functies	Effect	Toetsing Wnb nodig
Gewone dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied	Ja: vernietiging door renovatie Nee: jachtgebied blijft intact	Ja Nee
Laatvlieger	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja: vernietiging door renovatie	Ja
Huismus	Broedlocaties	Ja: vernietiging door renovatie	Ja

Tabel 3: effecten op aangetroffen soorten door de werkzaamheden

In tabel 4 zijn de effecten getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Uit deze tabel blijkt dan ook dat er een ontheffing nodig is voor de vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen en van de aangetroffen broedlocaties.

Aanwezig op planlocatie	Vogels (Vogelrichtlijn)				Flora en fauna (Habitatrichtlijn)					Andere soorten		Zorgplicht (Wnb)	Ontheffing (J/N)*
	Art. 3.1	Art. 3.2	Art. 3.3	Art. 3.4	Art. 3.5	Art. 3.6	Art. 3.7	Art. 3.8	Art. 3.9	Art. 3.10	Art. 3.11	Art. 1.11	
Gewone dwergvleermuis					(#)					(#)		(#)	J
Laatvlieger					(#)					(#)		(#)	J
Huismus	(#)									(#)		(#)	J

Tabel 4: Overtredingen verbodsbepalingen Wnb op grond van effecten; (#) = van toepassing; * Bij N kan volstaan worden met aangepaste werkwijze

Uit tabel 4 blijkt dus dat

- ✘ Er ontheffing aangevraagd dient te worden voor de vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, en
- ✘ Voor de vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de laatvlieger, en
- ✘ Voor de aangetroffen huismusnesten.

Conclusies

- ✘ Uit het onderzoek is gebleken dat er in de te renoveren woningen in totaal 6 vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van de gewone dwergvleermuis en 3 van de laatvlieger. Het betreft hier alleen zomerverblijven;
- ✘ Uit het onderzoek is gebleken dat er 96 nesten van huismus aanwezig zijn in te renoveren woningen;
- ✘ Er is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk, voor de vernietiging van de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de nestlocaties van de huismus.

Met deze rapportage hoopt Ecolybrum jullie van dienst te kunnen zijn.

Uw reactie wordt dan ook zeer op prijs gesteld.

Met vriendelijke groet,

Ecolybrum Ecologisch Onderzoek & Advies

Bijlage 1 Onderzoeksresultaten

